

บทที่ 4

ผลการจำลอง

หัวข้อผลการจำลองนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงการเปรียบเทียบสมรรถนะความน่าเชื่อถือของอัลกอริทึม ในกรณีที่มีความผิดพลาดทางเฟสเกิดที่ตัวสายอากาศ ระหว่างอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นดั้งเดิมกับแบบที่เสนอทำการปรับปรุงให้มีความคงทนต่อค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มด้วยเงื่อนไขบังคับของการทำอนุพันธ์แบบไม่ขึ้นกับค่าเฟส ที่อาศัยรูปแบบการหาผลเฉลยจากเทคนิคปริภูมิย่อยคงทนบริบูรณ์

สาเหตุที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เลือกทำการเปรียบเทียบระหว่างอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นดั้งเดิม กับ อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง เพราะการเปรียบเทียบในลักษณะดังกล่าว จะสามารถแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของแนวคิดในการปรับปรุงได้อย่างชัดเจน

หัวข้อการนำเสนอในบทนี้จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

-รูปคลื่นสเปกตรัมที่ได้จากการประมาณ (Estimated Spectrum wave form)

วัตถุประสงค์ของการจำลองในหัวข้อนี้ คือ การนำเสนอการเปรียบเทียบผลลัพธ์ในรูปแบบของสัญญาณที่ได้จากการประมาณระหว่าง อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิมกับอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง ภายใต้ระดับค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มค่าเดียวกัน เพื่อชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละอัลกอริทึม

-ค่าความผิดพลาดเฉลี่ยกำลังสองของมุมที่ประมาณได้ (MSE : Mean Square Error Of Estimated DOA)

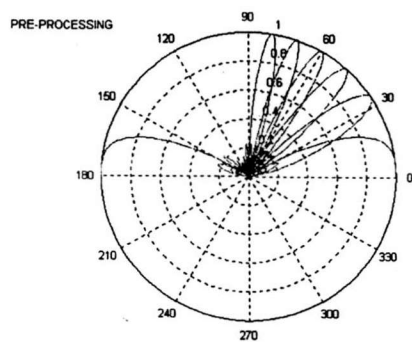
วัตถุประสงค์ของการจำลองในหัวข้อนี้ คือ การนำเสนอผลกระทบของปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่ออัลกอริทึม ทั้งที่มาจากลักษณะของระบบและลักษณะของสัญญาณ ภายใต้สภาวะที่เกิดความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มขึ้น โดยนำเอากระบวนการทางคณิตศาสตร์ในหัวข้อที่ 3.2 มาร่วมในการวิเคราะห์ ซึ่งจะนำเสนอดังต่อไปนี้

4.1. การจำลองเพื่อหารูปคลื่นสเปกตรัมที่ได้จากการประมาณ

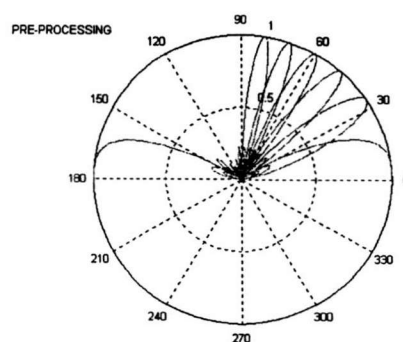
การนำเสนอผลการจำลองในหัวข้อนี้ จะแบ่งการจำลองออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีการประมาณอย่างหยาบ และการประมาณอย่างละเอียด ซึ่งข้อกำหนดเป็นไปตามตารางที่ 4.1 และ 4.2 ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดของการจำลองรูปคลื่นสเปกตรัมที่ได้จากการประมาณ กรณีการประมาณอย่างหยาบระหว่าง อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม กับอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง

	อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม	อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง
จำนวนสายอากาศแถวลำดับ	12	12
จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก	6	6
ระยะห่างระหว่างต้นของสายอากาศ (เมตร)	$\lambda/2$	$\lambda/2$
μ	0.01	0.01
ϕ_0 (องศา)	0	0
จำนวนสัญญาณที่ตกกระทบ (เส้นทาง)	2	2
ระดับ SNR (dB)	{20,20}	{20,20}
มุมตกกระทบ (องศา)	{40,45}	{40,45}
จำนวน snapshot	1,000	1,000
คุณสมบัติทางสถิติของสัญญาณรบกวน	เกาส์ขาว	เกาส์ขาว

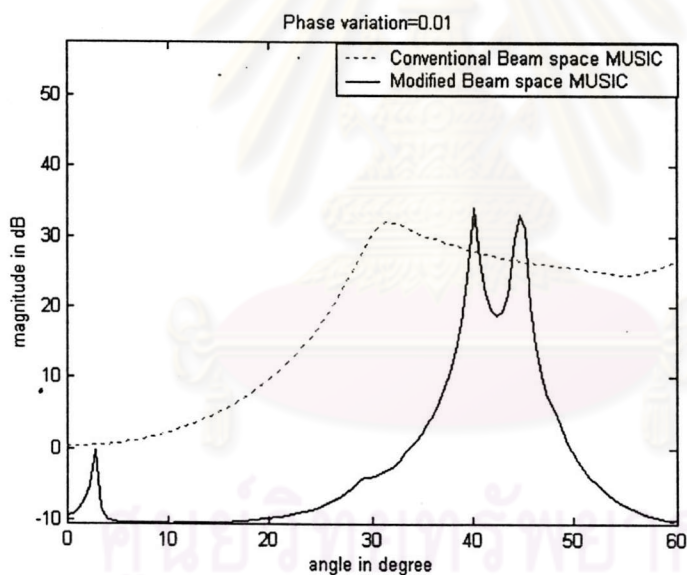

4.1ก .

4.1ข

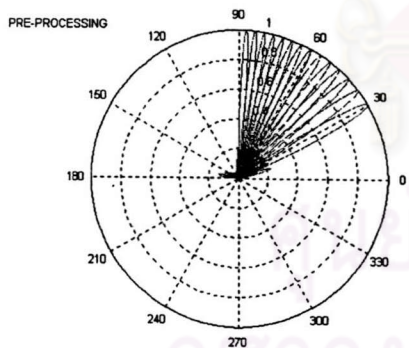
รูปที่ 4.1 แสดงการแผ่รังสีของภาคการประมวลผลล่วงหน้ากรณีของการประมาณอย่างหยาบ โดยที่ รูป 4.1ก แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของภาคการประมวลผลล่วงหน้าจากอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นดั้งเดิม ส่วนรูป 4.1ข แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของภาคการประมวลผลล่วงหน้าจากอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง

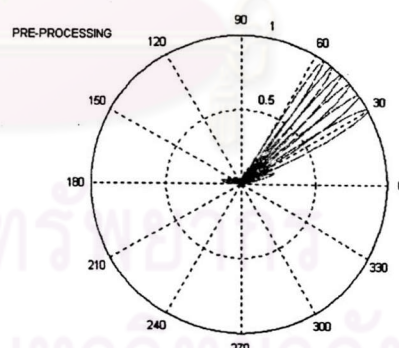
รูปที่ 4.2 ผลการจำลองแสดงการเปรียบเทียบรูปแบบของสเปกตรัมที่ได้กรณีการประมาณอย่างหยาบระหว่าง อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม กับอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง

ตารางที่ 4.2 แสดงรายละเอียดของการจำลองรูปแบบของสเปกตรัมที่ได้จากการประมาณอย่างละเอียด ระหว่าง อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม และอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นดั้งเดิมกับแบบที่เสนอทำการปรับปรุง

	อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม	อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง
จำนวนสายอากาศแถวลำดับ	32	32
จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก	14	6
ระยะห่างระหว่างต้นขของสายอากาศ (เมตร)	$\lambda/2$	$\lambda/2$
μ	0.01	0.01
ϕ_0 (องศา)	30	30
จำนวนสัญญาณที่ตกกระทบ (เส้นทาง)	2	2
ระดับ SNR (dB)	{20,20}	{20,20}
มุมตกกระทบ (องศา)	{40,45}	{40,45}
จำนวน snapshot	1,000	1,000
คุณสมบัติทางสถิติของสัญญาณรบกวน	เกาส์ขาว	เกาส์ขาว

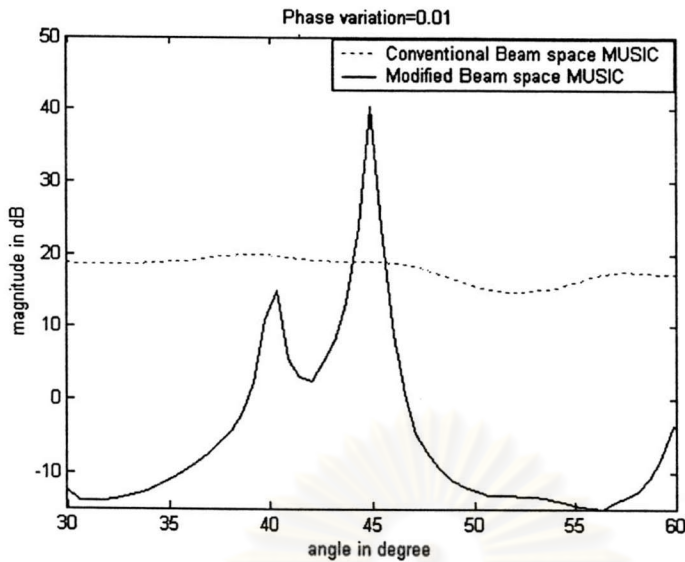

4.3ก

4.3ข

รูปที่ 4.3 แสดงการแผ่รังสีของภาคการประมวลผลล่วงหน้ากรณีของการประมาณอย่างละเอียด โดยที่ รูป 4.3ก แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของภาคการประมวลผลล่วงหน้าจากอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นดั้งเดิม ส่วนรูป 4.3ข แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของภาคการประมวลผลล่วงหน้าจากอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง

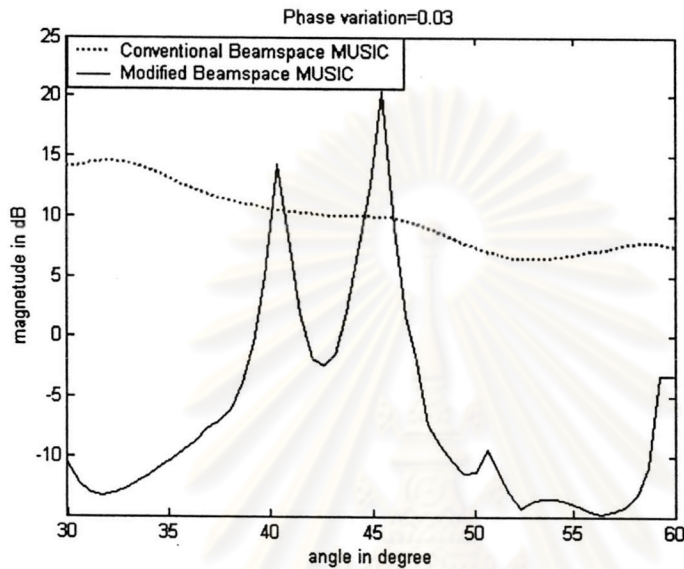
รูปที่ 4.4 ผลการจำลองแสดงการเปรียบเทียบรูปแบบของสเปกตรัมที่ได้กรณีการประมาณอย่างละเอียดระหว่างอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม กับอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง

สาเหตุที่การจำลองของอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม กับแบบที่เสนอทำการปรับปรุงด้วยหลักการเงื่อนไขบังคับของการทำอนุพันธ์แบบไม่ขึ้นกับค่าเฟส มีรายละเอียดข้อกำหนดการจำลองบางอย่างที่ต่างกัน เป็นผลมาจากหลักการของอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นจะอาศัยผลการทำการประมาณอย่างหยาบเพื่อกำหนดการทำงานของการทำงานของการประมาณอย่างละเอียด

พิจารณากรณีอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นดั้งเดิมพบว่ากระบวนการในการประมาณของอัลกอริทึมจะเริ่มเกิดความคลุมเครือตั้งแต่กรณีการประมาณอย่างหยาบ ดังรูปที่ 4.2 จึงทำให้ในกระบวนการประมาณอย่างละเอียดต้องทำงานหนักขึ้น ทั้งนี้เห็นได้ชัดเจนจากจำนวนลำคลื่นตั้งฉากที่มากขึ้นและขนาดของอาณาบริเวณในความรับผิดชอบของเซลล์ที่กว้างขึ้น ดังแสดงไว้ในรูปที่ 4.3 ก ในขณะที่ผลลัพธ์ที่ได้จากอัลกอริทึมในกรณีดังกล่าวก็ยังผิดพลาดอยู่ดีดังแสดงไว้ในรูปที่ 4.4

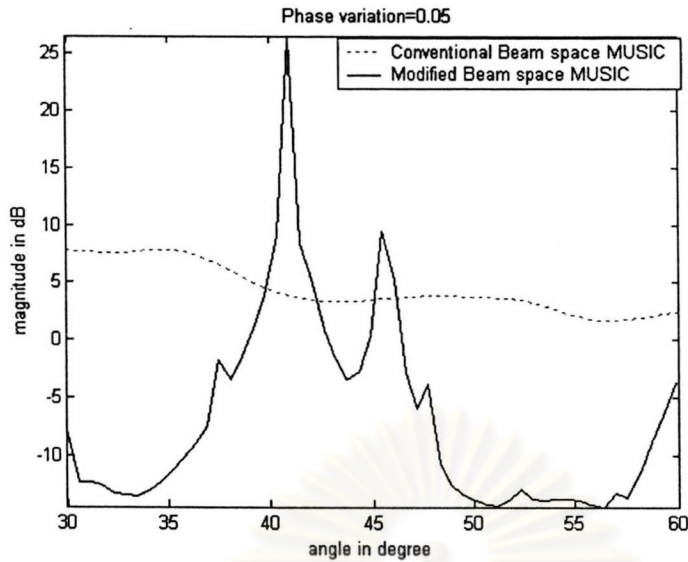
พิจารณากรณีอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง จะพบว่าการทำงานอย่างหยาบแทบจะไม่มี ความคลุมเครืออยู่เลย และนั่นจึงส่งผลดีต่อการประมาณอย่างละเอียด ดังรูปที่ 4.2 และ 4.4 กล่าวได้ว่าหลักการดังกล่าวนี้ สามารถแก้ไขปัญหาค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มได้ ส่งผลให้อัลกอริทึมมีความเชื่อถือได้มากขึ้นและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เพื่อความชัดเจนในการเปรียบเทียบ ลำดับต่อไปเราจะอาศัยการจำลองในหัวข้อ การจำลองการประมาณอย่างละเอียด ตามข้อกำหนดของตารางที่ 4.2 ทำการขยายผลการ พิจารณารูปแบบของสเปกตรัมที่ได้จากการประมาณ ที่ระดับ ค่า $\mu=0.03$ และ 0.05 โดยผลการ จำลองเพิ่มเติมที่ได้จะแสดงไว้ในรูปที่ 4.5 และ 4.6 สำหรับการเปรียบเทียบที่ ค่า $\mu=0.03$ และ 0.05 ตามลำดับ ดังนี้

รูปที่ 4.5 ผลการจำลองเพิ่มเติมแสดงการเปรียบเทียบผลการประมาณอย่างละเอียด ระหว่างอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม กับอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการ ปรับปรุง ภายใต้ข้อกำหนดที่คล้ายกับตารางที่ 4.2 แต่เปลี่ยนให้ $\mu=0.03$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 4.6 ผลการจำลองเพิ่มเติมแสดงการเปรียบเทียบผลการประมาณอย่างละเอียดระหว่างอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบดั้งเดิม กับอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุง ภายใต้ข้อกำหนดที่คล้ายกับตารางที่ 4.2 แต่เปลี่ยนให้ $\mu = 0.05$

ข้อสังเกตที่พบจากรูปคลื่นสเปกตรัมที่ได้จากการประมาณ ดังรูปที่ 4.2 และ 4.4 - 4.6 คือมีการเกิดขึ้นของค่ายอด เล็กๆ ในบริเวณอื่นที่ไม่ใช่เป็นมุมที่สัญญาณตกกระทบ

จากที่เราทราบว่ายอดของรูปคลื่นสเปกตรัมจากการประมาณเป็นค่าที่ได้จากการทำผลคูณภายใน (Inner Product) ระหว่างเวกเตอร์หมุนวนกับปริภูมิย่อยของสัญญาณรบกวนซึ่งจะให้ค่าเป็นศูนย์ ณ ตำแหน่งมุมที่สัญญาณตกกระทบ (ϕ_s) กล่าวคือ

$$\mathbf{a}_B(\phi_s) \perp \mathbf{q}_{n_b}; \quad \mathbf{q}_{n_b} \in \mathbf{V}'_N; \quad \mathbf{a}_B^H(\phi_s) \mathbf{q}_{n_b} = 0 \quad ; n_b = D+1, D+2, \dots, Nb$$

ส่งผลให้รูปคลื่นสเปกตรัมจากการประมาณมีค่าพุ่งสูงขึ้นในตำแหน่งดังกล่าวด้วย

$$P_{MUSIC}(\phi) = \frac{1}{\mathbf{a}_B^H(\phi) \mathbf{V}'_N \mathbf{V}'_N{}^H \mathbf{a}_B(\phi)} \quad ; P_{MUSIC}(\phi) \rightarrow \infty \quad \text{เมื่อ} \quad \phi = \phi_s$$

เราสามารถอธิบายปรากฏการณ์การเกิดขึ้นของค่ายอดเล็ก ๆ ในบริเวณอื่นที่ไม่ใช่มุมตกกระทบ ภายใต้สภาวะที่เกิดค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มขึ้นที่สายอากาศได้โดยง่าย เมื่ออาศัยทฤษฎีการรบกวน (Perturbation Theory) ดังนี้

ให้ผลการรบกวนของค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มอยู่ในรูปของ

$$\tilde{\mathbf{a}}_B(\phi_S) = \mathbf{a}_B(\phi_S) + \Delta_{\mathbf{a}_B(\phi_S)}$$

โดยที่

$\tilde{\mathbf{a}}_B(\phi_S)$ คือ ค่าเวกเตอร์หมุมวน $\mathbf{a}_B(\phi_S)$ ที่มีผลจากค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่ม

$\mathbf{a}_B(\phi_S)$ คือ ค่าเวกเตอร์หมุมวน $\mathbf{a}_B(\phi_S)$ ในทางอุดมคติ

$\Delta_{\mathbf{a}_B(\phi_S)}$ คือ ค่าเบี่ยงเบนของ $\mathbf{a}_B(\phi_S)$ เมื่อมีผลจากความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่ม

ϕ_S คือ ค่ามุมที่สัญญาณตกกระทบ

เราทราบว่า $\mathbf{a}_B(\phi_S) \perp \mathbf{q}_{n_b}$; $\mathbf{q}_{n_b} \in \mathbf{V}'_N$; $\mathbf{a}_B^H(\phi_S)\mathbf{q}_{n_b} = 0$; $n_b = D+1, D+2, \dots, Nb$

แต่ $\tilde{\mathbf{a}}_B^H(\phi_S)\mathbf{q}_{n_b} = \Delta_{\mathbf{a}_B(\phi_S)}^H \mathbf{q}_{n_b} \neq 0$; $n_b = D+1, D+2, \dots, Nb$

แต่ทว่า $\Delta_{\mathbf{a}_B(\phi_S)}$ คือค่าเบี่ยงเบนที่เป็นปริมาณสุ่ม ซึ่งสำหรับบางค่าของการสุ่มอาจทำให้

$$\tilde{\mathbf{a}}_B^H(\phi) \mathbf{q}_m = \Delta_{\mathbf{a}_B(\phi)}^H \mathbf{q}_m = \varepsilon' \quad ; m = D+1, D+2, \dots, Nb \quad \text{เมื่อ} \quad \|\varepsilon'\|^2 \rightarrow 0$$

ส่งผลให้ $P_{MUSIC}(\phi)$ มีค่าสูงขึ้นไปด้วยในบางค่าของการสุ่ม แต่อย่างไรก็ตามค่าของ $\|\varepsilon'\|^2$ เป็นเพียงค่าเล็ก ๆ ที่ไม่ใช่ศูนย์ ดังนั้นยอดของ $P_{MUSIC}(\phi)$ จึงมีค่าเล็ก ๆ เท่านั้น ซึ่งนี่คือเหตุผลของการเกิดยอดเล็ก ๆ ในบริเวณอื่นที่ไม่ใช่มุมที่สัญญาณตกกระทบ จากรูปคลื่นสเปคตรัมที่ได้จากการประมาณ

หมายเหตุ ค่าของ ε' จะเป็นจำนวนเชิงซ้อน เพราะ $\Delta_{\mathbf{a}_B(\phi_S)}^H$ เป็นจำนวนเชิงซ้อน และ $\mathbf{q}_m$; $m = D+1, D+2, \dots, Nb$ เป็นค่าแบบสุ่มซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสังยุค (Conjugate) กับ $\Delta_{\mathbf{a}_B(\phi_S)}^H$

4.2 ผลการจำลองหาค่า MSE

การนำเสนอผลจำลองค่า MSE จะพิจารณาเทียบกับ 5 ปัจจัย อันได้แก่

- μ

-จำนวนสายอากาศแถวลำดับ

-จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก

-ระดับ SNR

-มุมตกกระทบของสัญญาณ

โดยที่ μ , สายอากาศแถวลำดับ และจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก เป็นปัจจัยที่ขึ้นกับลักษณะของระบบ ส่วน ระดับ SNR และมุมตกกระทบของสัญญาณ คือปัจจัยที่ขึ้นกับลักษณะของสัญญาณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2ก การจำลองค่า MSE ต่อค่า μ

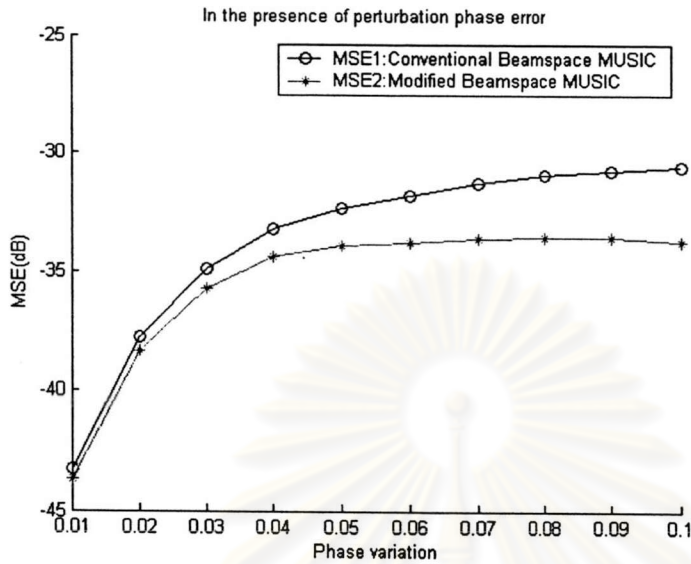
การจำลองนี้จะแสดงให้เห็นถึง ขีดจำกัดความคงทนของอัลกอริทึมท่ามกลางค่า-ความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มที่ตัวสายอากาศ ในการจำลองนี้เราสามารถกำหนดระดับของการแกว่งค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มที่ตัวสายอากาศ ได้จากค่า μ (Phase variation) โดยช่วง μ ที่เราใช้ในการพิจารณาในที่นี้จะอยู่ในช่วง $\{0.01, 0.02, \dots, 0.10\}$ ผลการจำลองที่จะนำเสนอในหัวข้อนี้จะมุ่งเน้นที่ผลจากค่า μ ต่อการทำงานของอัลกอริทึมเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงกำหนดให้ปัจจัยอื่นของการจำลองคงที่ ซึ่งผลของตัวแปรอื่นใดที่สามารถส่งผลเพิ่มเติมจะถูกทำการพิจารณาขยายผลในหัวข้อต่อไป ข้อกำหนดในการจำลองแสดงได้ดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงรายละเอียดของการจำลองค่า MSE ต่อค่า μ

จำนวนสายอากาศแถวลำดับ	20
จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก	10
ระยะห่างระหว่างต้นของสายอากาศ (เมตร)	$\lambda/2$
ช่วงการแปรค่า μ	$\{0.01, 0.02, \dots, 0.1\}$
ϕ_0 (องศา)	0
จำนวนสัญญาณที่ตกกระทบ (เส้นทาง)	1
ระดับ SNR (dB)	20
มุมตกกระทบ (องศา)	15
จำนวน snapshot	1,000
จำนวนเหตุการณ์สุ่ม	100
คุณสมบัติทางสถิติของสัญญาณรบกวน	เกาส์ขาว

สาเหตุที่ช่วงการพิจารณาค่า μ ถูกกำหนดเป็น $\{0.01, 0.02, \dots, 0.10\}$ เพราะเป็นค่าที่ใช้ในการจำลองทั่วไป ดังจะเห็นได้จาก [7], [8], [10], [22], [23], และ [25] อีกทั้งระบบสายอากาศเก่งจะมีภาคการทำงานของกรเทียบมาตรฐานสายอากาศ (Array Calibration) อยู่ด้วย ซึ่งภาคการทำงานดังกล่าวสมควรที่จะมีความสามารถในการเทียบมาตรฐานได้โดยประมาณร้อยละ 90 แต่หากภาคการทำงานดังกล่าวมีความสามารถในการเทียบมาตรฐานสายอากาศต่ำกว่าร้อยละ 90 เราสมควรที่จะเปลี่ยนไปแก้ปัญหาที่ภาคการเทียบมาตรฐานสายอากาศแทนที่จะปรับปรุงที่ตัวระบบ [25] คำกล่าวนี้เทียบได้กับ การที่ฝนตกสู่หลังคาบ้านซึ่งมีพื้นที่การรั่วซึมมาก ๆ สำหรับเจ้าของบ้านที่เป็น

นักจัดการที่ดีจะทำการแก้ปัญหาที่หลังคา แทนที่จะคอยจัดหาภาชนะรองรับน้ำที่รั่วจากหลังคาไม่ให้เจ็มนองบ้าน เป็นต้น

รูปที่ 4.7 ผลการจำลองแสดงความสัมพันธ์ของค่า MSE ต่อค่า μ

ผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.7 พิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่า MSE ที่มีต่อค่า μ พบว่า จะแปรผันตามกัน แต่สิ่งที่เราพบจากผลการจำลองในรูปนี้คือ ระดับของค่า MSE ของอัลกอริทึมที่เราปรับปรุง (MSE_2) จะมีค่าต่ำกว่าเมื่อเทียบกับกรณีอัลกอริทึมแบบดั้งเดิม (MSE_1) อย่างน้อย 1-2 dB โดยประมาณ ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นว่า อัลกอริทึมที่เราปรับปรุงมีความเชื่อถือได้มากกว่า ทั้งนี้ เนื่องจาก เราอาศัยเทคนิคการปรับปรุงให้มีความคงทนต่อค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มด้วยเงื่อนไขบังคับของการทำอนุพันธ์แบบไม่ขึ้นกับค่าเฟส จึงทำให้อัลกอริทึมที่เราปรับปรุงขึ้นนั้นมีขีดจำกัดของความคงทนต่อค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มที่ตัวสายอากาศที่เหนือกว่าอัลกอริทึมแบบดั้งเดิม

ลำดับต่อไปเราจะทำการขยายผลของการพิจารณาเบื้องต้น เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีก 4 ปัจจัย อันได้แก่ จำนวนสายอากาศลำดับ จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก ระดับ SNR และค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ ภายใต้สภาวะที่สายอากาศมีผลจากค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่ม ทั้งนี้เพื่อจะให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคร่าว ๆ ของ MSE โดยรวม ซึ่งสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานในการวิเคราะห์ ตลอดจนถึงลักษณะของข้อกำหนดในการจำลองสำหรับหัวข้อต่อไป

การขยายผลของการพิจารณาเบื้องต้น มีดังนี้

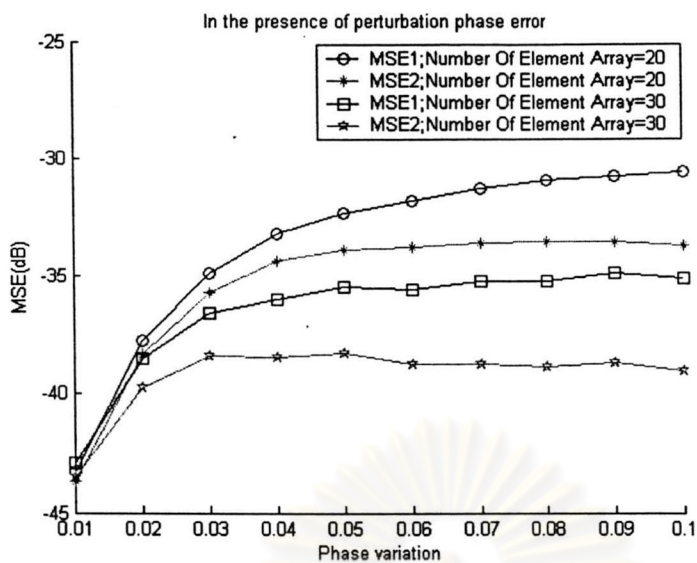
-ผลกระทบจาก จำนวนสายอากาศแถวลำดับที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ด้วยข้อกำหนดในการจำลองเช่นเดียวกับที่แสดงในตารางที่ 4.3 เพียงแต่ปรับเปลี่ยนให้จำนวนสายอากาศแถวลำดับเป็น 30 ต้น แล้วนำไปเปรียบเทียบกับผลการจำลองเดิมในรูปแบบที่ 4.7 ซึ่งผลการจำลองเพิ่มเติมดังกล่าวนี้แสดงไว้ในรูปที่ 4.8

-ผลกระทบจาก จำนวนลำคลื่นตั้งฉากที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ด้วยข้อกำหนดในการจำลองเช่นเดียวกับตารางที่ 4.3 เพียงแต่ปรับเปลี่ยนให้จำนวนลำคลื่นตั้งฉากเป็น 15 ลำคลื่น แล้วนำไปเปรียบเทียบกับผลการจำลองเดิมในรูปแบบที่ 4.7 ซึ่งผลการจำลองเพิ่มเติมดังกล่าวนี้แสดงไว้ในรูปที่ 4.9

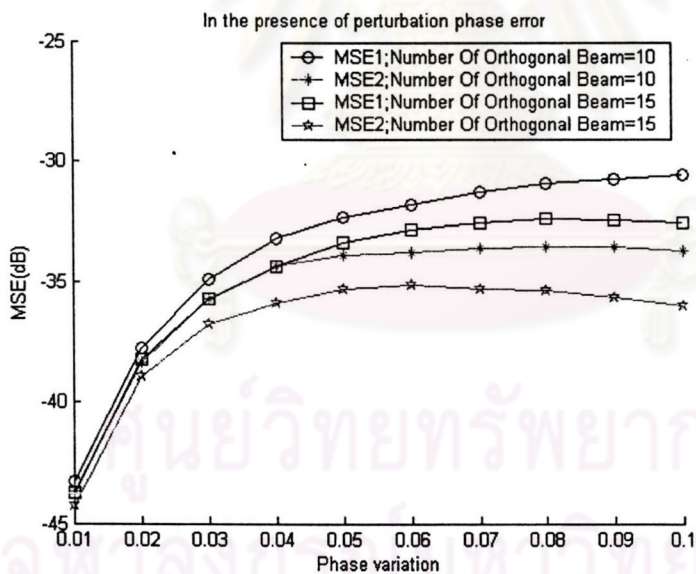
-ผลกระทบจาก ระดับ SNR ของสัญญาณที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ด้วยข้อกำหนดในการจำลองเช่นเดียวกับตารางที่ 4.3 เพียงแต่ปรับเปลี่ยนให้ระดับ SNR เป็น 30 dB แล้วนำไปเปรียบเทียบกับผลการจำลองเดิมในรูปแบบที่ 4.7 ซึ่งผลการจำลองเพิ่มเติมดังกล่าวนี้แสดงไว้ในรูปที่ 4.10

-ผลกระทบจาก ค่ามุมตกกระทบของสัญญาณที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ด้วยข้อกำหนดในการจำลองเช่นเดียวกับตารางที่ 4.3 เพียงแต่ปรับเปลี่ยนให้ค่ามุมตกกระทบเป็น 20 องศา แล้วนำไปเปรียบเทียบกับผลการจำลองเดิมในรูปแบบที่ 4.7 ซึ่งผลการจำลองเพิ่มเติมดังกล่าวนี้แสดงไว้ในรูปที่ 4.11

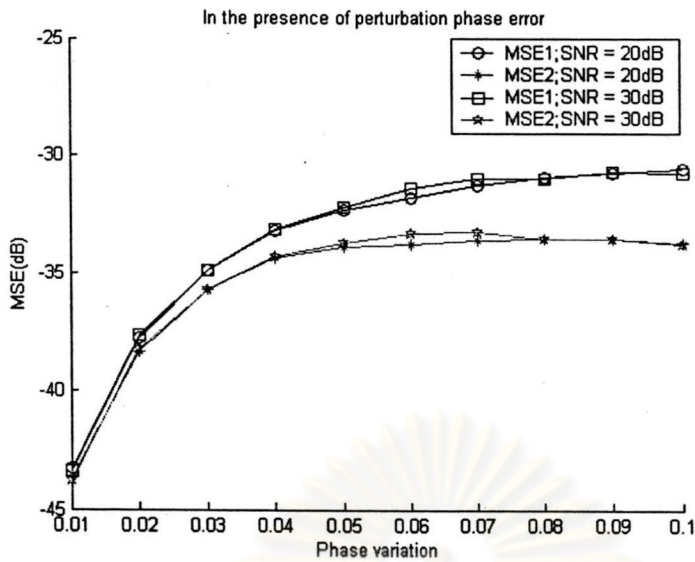
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

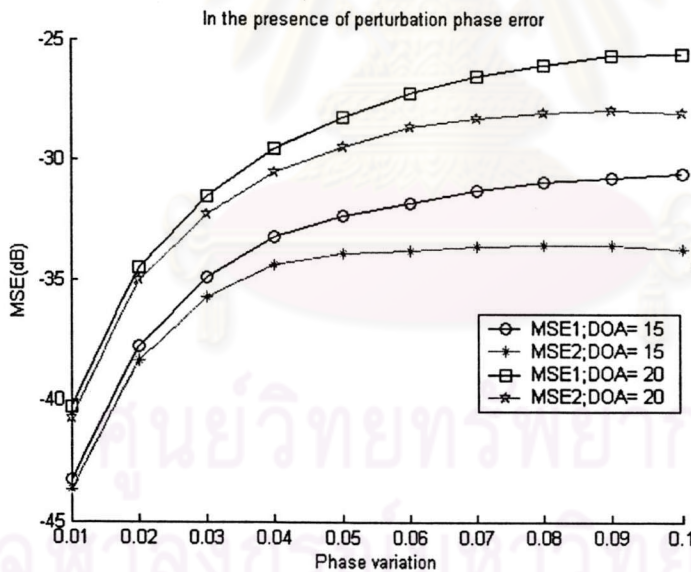
รูปที่ 4.8 ผลการจำลองเพื่อการขยายผลเบื้องต้น เกี่ยวกับผลกระทบจากจำนวนสายอากาศที่ใช้ที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ซึ่งแสดงในรูปความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อค่า μ โดยเปรียบเทียบที่จำนวนสายอากาศ 20 และ 30 ต้น ตามลำดับ

รูปที่ 4.9 ผลการจำลองเพื่อการขยายผลเบื้องต้น เกี่ยวกับผลกระทบจากจำนวนลำคลื่นตั้งฉากที่ใช้ที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ซึ่งแสดงในรูปความสัมพันธ์ของค่า MSE ต่อค่า μ โดยเปรียบเทียบที่จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก 15 และ 10 ลำคลื่น ตามลำดับ

รูปที่ 4.10 ผลการจำลองเพื่อการขยายผลเบื้องต้น เกี่ยวกับผลกระทบจากระดับ SNR ของสัญญาณ ที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ซึ่งแสดงในรูปความสัมพันธ์ของค่า MSE ต่อค่า μ โดยเปรียบเทียบที่ $SNR = 20$ และ 30 dB ตามลำดับ

รูปที่ 4.11 ผลการจำลองเพื่อการขยายผลเบื้องต้น เกี่ยวกับผลกระทบจากค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ ที่มีต่อการทำงานของอัลกอริทึม ซึ่งแสดงในรูปความสัมพันธ์ของค่า MSE ต่อค่า μ โดยเปรียบเทียบที่ค่ามุมตกกระทบ=15 และ 20 องศา ตามลำดับ

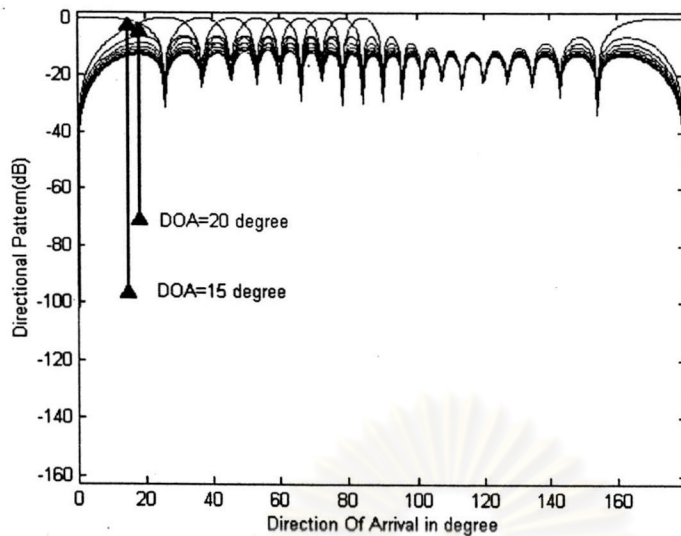
ผลการจำลองซึ่งปรากฏในรูปที่ 4.8-4.11 สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.8 พบว่าลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่า MSE โดยรวมที่มีต่อจำนวนสายอากาศแถวลำดับ จะเป็นแบบแปรผกผันกันทั้งในสองอัลกอริทึมที่พิจารณา และนั่นหมายความว่าสำหรับอัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่น การเพิ่มจำนวนสายอากาศยังคงสามารถทำให้สมรรถนะของอัลกอริทึมโดยรวมดีขึ้น สิ่งที่พิจารณาเห็นได้อย่างแจ่มชัดคือ กราฟ MSE_1 ที่จำนวนสายอากาศ 30 ต้น และกราฟ MSE_2 ที่จำนวนสายอากาศ 20 ต้น พบว่าหากต้องการสมรรถนะจากอัลกอริทึมที่เท่ากัน อัลกอริทึมมิวสิกแบ่งคลื่นดั้งเดิมจะมีต้นทุน (Cost) จากการสร้างระบบมากกว่า ส่งผลให้อัลกอริทึมแบบที่เสนอทำการปรับปรุงมีความได้เปรียบกว่าทั้งในทางเทคนิคและในด้านความคุ้มค่า

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.9 พบว่าลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่า MSE โดยรวมที่มีต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉากจะเป็นแบบแปรผกผันกันทั้งในสองอัลกอริทึมที่พิจารณา และนั่นหมายความว่า สำหรับอัลกอริทึมมิวสิกการเพิ่มจำนวนลำคลื่นตั้งฉากให้มากขึ้นจะส่งผลให้ค่า MSE ของอัลกอริทึมลดลง หากแต่ว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนลำคลื่นตั้งฉากดังกล่าวจะส่งผลให้ความซับซ้อนในการคำนวณสูงขึ้นด้วย ดังนั้นกล่าวได้ว่า กรณีขั้นตอนมิวสิกแบ่งคลื่นแบบที่เสนอทำการปรับปรุงจะเป็นการประนีประนอมระหว่างปัญหาความคงทนต่อค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มกับปัญหาความซับซ้อนในการคำนวณ ซึ่งสามารถส่งเสริมให้สมรรถนะของอัลกอริทึมในแบบดั้งเดิมดีขึ้น

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.10 พบว่าลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่า MSE โดยรวมที่มีต่อระดับ SNR ของสัญญาณตกกระทบจะค่อนข้างคงที่ เพราะเมื่อพิจารณาแนวโน้มของระดับ MSE เมื่อ $SNR=20$ และ 30 dB จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงระดับ MSE ในแต่ละอัลกอริทึมแทบจะไม่ต่างกันเลย ซึ่งผลการจำลองนี้สอดคล้องกับที่ปรากฏในรูปที่ 2.17-2.19 ในบทที่ 2 ดังนั้นข้อสันนิษฐานเบื้องต้นของเราในที่นี้คือ ภายใต้สภาวะที่สายอากาศมีผลจากค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่ม ระดับ SNR จะมีผลน้อยมากต่อการทำงานของอัลกอริทึม ซึ่งจะได้ทำการจำลองเพิ่มเติมเพื่อประกอบการวิเคราะห์ต่อไป

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.11 พบว่าลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่า MSE โดยรวมที่มีต่อค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ จะมีค่าลดลงหากมุมตกกระทบของสัญญาณเข้าใกล้บริเวณที่เป็นพหุหลักซึ่งเป็นส่วนที่มีความสามารถในการรับสัญญาณได้ดี

รูปที่ 4.12 แสดงลักษณะของรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับเมื่อสายอากาศแถวลำดับมีคุณสมบัติเป็นอุดมคติ ภายใต้ข้อกำหนดของตารางที่ 4.3 เพื่อใช้ประกอบความเข้าใจขั้นต้นเกี่ยวกับค่ามุดกกระทบของสัญญาณที่มีต่อค่า MSE

จากตารางที่ 4.3 เรามี $\phi_0 = 0$ องศา และด้วยเทคนิคการแบ่งคลื่นจะทำให้ได้บริเวณที่เป็นพหุหลักมากขึ้นเช่น 0, 40 และ 60 เป็นต้น สำหรับการพิจารณาขั้นต้นนี้จะมุ่งเน้นที่การพิจารณาเฉพาะผลการตอบสนองด้านทิศทางของสายอากาศต่อทิศทางมุดกกระทบของสัญญาณ ดังนั้นรูปที่ 4.12 จึงแสดงลักษณะของรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับเมื่อสายอากาศแถวลำดับมีคุณสมบัติเป็นอุดมคติซึ่งเป็นการละเลยประเด็นทางด้านความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มไปก่อนเพื่อช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ผลจากการพิจารณาพบว่าที่มุดกกระทบ 15 องศาอยู่ใกล้บริเวณที่เป็นพหุหลักมากกว่า ส่งผลให้อัลกอริทึมสามารถตีความได้ง่ายขึ้นและนั่นทำให้ค่า MSE มีค่าน้อยกว่าเมื่อเทียบกับมุดกกระทบ 20 องศา สำหรับการพิจารณาครั้งต่อไปจะเป็นการพิจารณาปัญหาควมคู่ระหว่างมุดกกระทบของสัญญาณและค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่ม โดยแน่นอนว่าย่อมจะส่งผลให้ค่า MSE สูงขึ้นไปอีก ทั้งนี้สังเกตได้จากในรูปที่ 4.11 ซึ่งจะได้ทำการพิจารณาในโอกาสต่อไป

จากผลการจำลองที่ปรากฏในรูปที่ 4.8-4.11 ซึ่งนำเสนอไปแล้วจะถูกนำไปประกอบข้อกำหนดในการขยายผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับ จำนวนสายอากาศแถวลำดับ จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก ระดับ SNR และค่ามุดกกระทบ ว่าส่งผลมากน้อยเพียงใดต่อสมรรถนะของอัลกอริทึม โดยจะนำไปสู่บทสรุปด้านความแตกต่างเชิงสมรรถนะของอัลกอริทึมภายใต้สภาวะที่เกิดค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มขึ้นที่ตัวสายอากาศแถวลำดับ

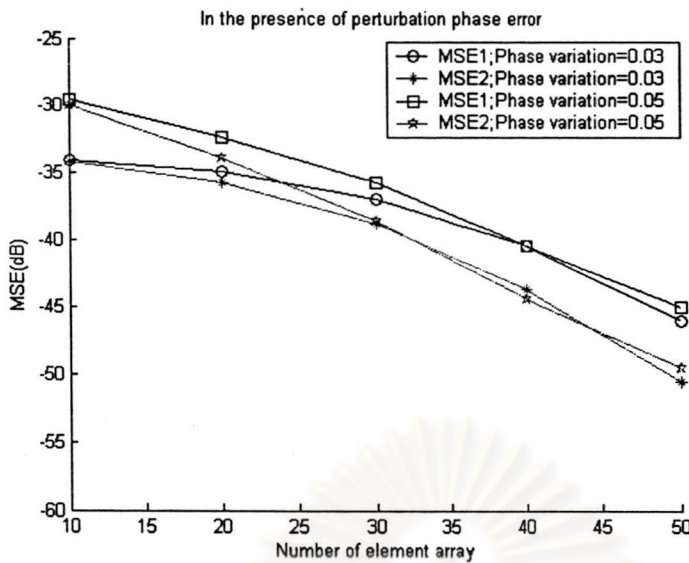
4.2.๒ การจำลองค่า MSE ต่อจำนวนสายอากาศแถวลำดับ

การจำลองนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลของค่า MSE ต่อจำนวนสายอากาศแถวลำดับ ซึ่งเป็นกรขยายผลการพิจารณาต่อจากหัวข้อ 4.2ก รายละเอียดของค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจำลอง จะแสดงไว้ในตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงรายละเอียดของการจำลองค่า MSE ต่อจำนวนสายอากาศแถวลำดับ

ช่วงการแปรค่าจำนวนสายอากาศแถวลำดับ	{10,20,...,50}
จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก	10
ระยะห่างระหว่างต้นของสายอากาศ (เมตร)	$\lambda/2$
μ	0.03 และ 0.05
ϕ_0 (องศา)	0
จำนวนสัญญาณที่ตกกระทบ (เส้นทาง)	1
ระดับ SNR (dB)	20
ค่ามุมตกกระทบ (องศา)	15
จำนวน snapshot	1,000
จำนวนเหตุการณ์สุ่ม	100
คุณสมบัติทางสถิติของสัญญาณรบกวน	เกาส์ขาว

จากตารางที่ 4.4 สาเหตุของการกำหนดค่า $\mu = 0.03$ และ 0.05 มาจากการพิจารณาผลการจำลอง ในรูปที่ 4.7-4.11 ซึ่งพบว่าที่ค่า μ ต่ำๆ เช่น 0.01 ค่า MSE ในแต่ละอัลกอริทึมทั้งนี้จะใกล้เคียงกัน มากจนแทบพิจารณาไม่เห็นความแตกต่าง ดังนั้นเพื่อความชัดเจนในการพิจารณาจึงได้กำหนดให้ μ ที่ใช้ในการจำลองนี้เป็น 0.03 และ 0.05

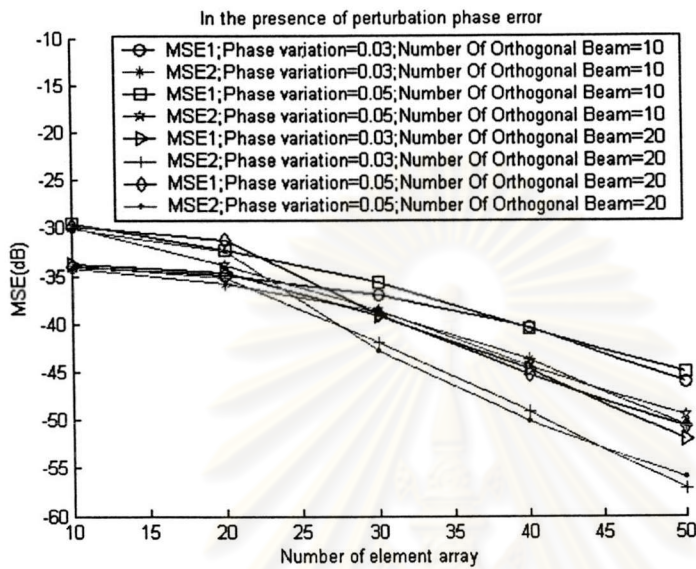

รูปที่ 4.13 ผลการจำลองแสดงความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อจำนวนสายอากาศแถวลำดับ
เปรียบเทียบเมื่อ $\mu = 0.03$ และ 0.05

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.13 ทำให้เราทราบว่าแท้จริงนั้นการเพิ่มจำนวนของสายอากาศแถวลำดับสามารถเพิ่มสมรรถนะของอัลกอริทึมได้ เพียงแต่ว่าความเด่นชัดด้านการเปลี่ยนแปลงสมรรถนะขึ้นอยู่กับค่า μ และจำนวนสายอากาศแถวลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มที่สอดคล้องกับผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.8 ดังนั้นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของอัลกอริทึมต่อจำนวนของสายอากาศแถวลำดับ ก็ยังคงเป็นค่า μ ทำให้กล่าวได้ว่าภายใต้สภาวะอิทธิพลของค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มที่ต่างกัน การเพิ่มของจำนวนของสายอากาศแถวลำดับก็จะส่งผลให้ค่า MSE มีการลดลงในแต่ละอัลกอริทึมต่างกัน แต่ถึงกระนั้นอัลกอริทึมที่เราปรับปรุงก็ยังมีสมรรถนะเหนือกว่าแบบดั้งเดิมอยู่ดี

ลำดับต่อไป จากที่เราทราบว่าสัญญาณที่รับมาได้จากสายอากาศแถวลำดับทั้งหมด จะถูกส่งเข้าสู่ภาคการประมวลผลล่วงหน้า เพื่อสร้างจำนวนลำคลื่นตั้งฉากเพื่อใช้ในกระบวนการลดขนาดของเมตริกซ์อัตราสหสัมพันธ์ด้านอินพุท ส่งผลให้ความซับซ้อนในการคำนวณของอัลกอริทึมลดลง แต่จากการพิจารณาของ [5] และ [15]-[18] โดยทั่วไปจะให้ความสำคัญต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉากเพียงแค่ว่าปัจจัยที่ใช้ลดผลความซับซ้อนของการคำนวณ หาได้ให้ความสำคัญด้าน MSE แต่อย่างใดไม่ ดังนั้นการพิจารณาในหัวข้อต่อไปจะทำการพิจารณาผลของจำนวนลำคลื่นตั้งฉากที่มีต่อค่า MSE ทั้งนี้เพราะเรามีความเชื่อในหลักของการชดเชยข้อดี-ข้อเสีย (Tradeoff) ที่ว่า ในทางเทคนิคถ้าการลดเวลาในการประมวลผลมีข้อดีอยู่บ้าง ก็ย่อมจะมีข้อเสียเกิดขึ้นด้วยตามสมควร ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาขยายผลเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์

ระหว่างค่า MSE ต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก โดยในที่นี้จะอาศัยการเปลี่ยนแปลงการจำลองในหัวข้อที่ 4.2 ข เปรียบเทียบที่ $\mu = 0.03$ และ 0.05 เมื่อให้จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก=10 และ 20 ลำคลื่น ดังแสดงไว้ในรูปที่ 4.14

รูปที่ 4.14 ผลการจำลองเพื่อพิจารณาขยายผลเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก เปรียบเทียบที่ $\mu = 0.03$ และ 0.05 เมื่อให้จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก=10 และ 20 ลำคลื่น

จากผลการจำลองรูปที่แสดงในรูปที่ 4.14 พบว่า ข้อสันนิษฐานขั้นต้นของเราในที่นี้คือ จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก อาจจะไม่ส่งผลเฉพาะประเด็นทางความซับซ้อนในการคำนวณของอัลกอริทึมเท่านั้น หากแต่ส่งผลต่อค่า MSE ด้วย ซึ่งจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

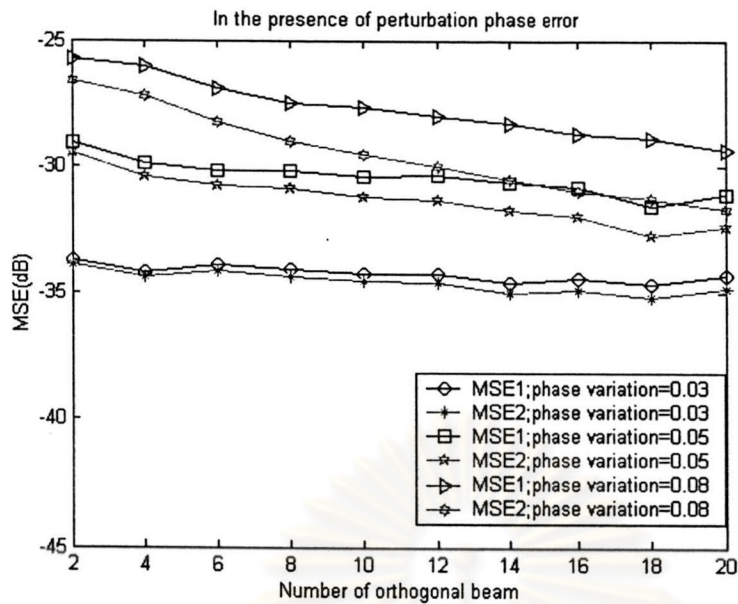
4.2ค การจำลองค่า MSE ต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก

การจำลองนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลของค่า MSE ต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก ซึ่งเป็นการพิจารณาต่อจากการพิจารณาขยายผลในหัวข้อที่ 4.2ข รายละเอียดของค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจำลอง จะแสดงไว้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงรายละเอียดของการจำลองค่า MSE ต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก

จำนวนสายอากาศแถวลำดับ	20
ช่วงการแปรค่าจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก	{2,4,...,20}
ระยะห่างระหว่างต้นของสายอากาศ (เมตร)	$\lambda/2$
μ	0.03 ,0.05 และ 0.08
ϕ_0 (องศา)	0
จำนวนสัญญาณที่ตกกระทบ (เส้นทาง)	1
ระดับ SNR (dB)	20
ค่ามุมตกกระทบ (องศา)	15
จำนวน snapshot	1,000
จำนวนเหตุการณ์สุ่ม	100
คุณสมบัติทางสถิติของสัญญาณรบกวน	เกาส์ขาว

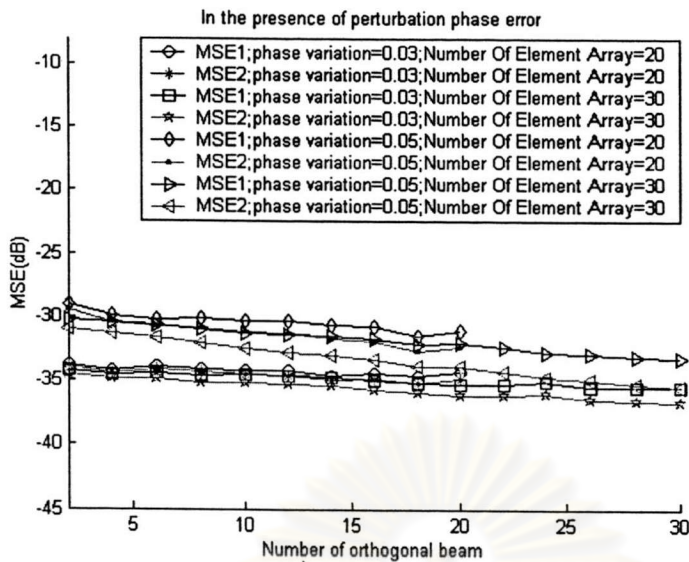
จากตารางที่ 4.5 อาศัยเหตุผลของการกำหนดค่า μ คล้ายกับตารางที่ 4.4 คือให้ $\mu=0.03$ และ 0.05 แต่ทว่าในหัวข้อการจำลองนี้มีสมมุติฐานเพิ่มเติมคือ จำนวนลำคลื่นตั้งฉากอาจจะส่งผลต่อค่า MSE ด้วย หากเราพิจารณาประเด็นทางความซับซ้อนในการคำนวณของอัลกอริทึมอย่างเดียวนั้น ซึ่งการเพิ่มผลพิจารณาค่า $\mu=0.08$ จะทำให้เราพบปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ดังผลการจำลองในรูปแบบที่ 4.15

รูปที่ 4.15 ผลการจำลองแสดงความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.15 พบว่าที่บริเวณช่วงปลายของกราฟ ค่าของ MSE ในทั้งสองอัลกอริทึมจะมีค่าน้อยที่สุด แต่อย่างไรก็ดีสิ่งที่เราพบจากผลการจำลองนี้คือ ลักษณะการขดเซยข้อดีข้อเสียเมื่อมีการใช้เทคนิคการแบ่งคลื่น กล่าวคือ เมื่อเพิ่มจำนวนลำคลื่นตั้งฉากให้มากขึ้นจะส่งผลให้ค่า MSE ของอัลกอริทึมลดลง หากแต่อยู่ที่ระดับ μ มีค่าน้อย เช่น 0.03 การลดลงของค่า MSE จะน้อยมากจนแทบไม่ส่งผลต่ออัลกอริทึม แต่หากค่า μ สูงขึ้น เช่น 0.05 และ 0.08 การเพิ่มจำนวนลำคลื่นตั้งฉากจะส่งผล อย่างมากต่อ MSE ของอัลกอริทึม

จากการพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่า MSE พบว่ามีอิทธิพลของค่า μ แฝงอยู่ด้วย สำหรับกรณีนี้พบว่าเป็นลักษณะคล้ายกันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในรูปที่ 4.7 ประกอบกับอาศัยผลการจำลองในหัวข้อที่ 4.2 ข ดังนั้นจะกล่าวได้ว่าอิทธิพลแฝงจากค่า μ นั้นจะแฝงอยู่ทั้งในสายอากาศแถวลำดับและลำคลื่นตั้งฉาก ทั้งนี้เพื่อให้เห็นภาพได้อย่างครอบคลุมพิจารณาผลการจำลองเพิ่มเติมที่แสดงในรูปที่ 4.16 ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของค่า MSE ต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก เปรียบเทียบที่ค่า μ และจำนวนสายอากาศแถวลำดับต่างกัน

รูปที่ 4.16 ผลการจำลองเพิ่มเติมเพื่อใช้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มที่ตัวสายอากาศ โดยการเพิ่มขึ้นของจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก เปรียบเทียบเมื่อ $\mu=0.03$ และ 0.05 จำนวนสายอากาศแถวลำดับ=20 และ 30 ต้น

ผลกระทบแฝงของค่า μ ที่มีต่อปัจจัยทางระบบสามารถสรุปได้ 3 ประเด็นหลักๆ คือ

1. ภายใต้อิทธิพลของค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มที่ต่างกัน การเพิ่มของจำนวนของสายอากาศแถวลำดับ หรือจำนวนลำคลื่นตั้งฉากที่ดี จะส่งผลต่อการลดลงของ MSE ในแต่ละอัลกอริทึมต่างกัน

2. สำหรับค่า μ ต่ำ ๆ [0.01,0.03] การเพิ่มขึ้นของจำนวนสายอากาศแถวลำดับสามารถลดระดับของ MSE ได้อย่างเด่นชัดมากกว่าเมื่อเทียบกับจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก ดังนั้นความสำคัญต่อจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก จึงเป็นเพียงปัจจัยที่ใช้ลดความซับซ้อนในการคำนวณของอัลกอริทึม

3. สำหรับค่า μ สูง ๆ (0.03,0.1] ปัญหาที่จะเกิดตามมาอีก คือปัญหาแรงค์สูง (High rank) [28] ส่งผลให้การเพิ่มขึ้นของจำนวนสายอากาศแถวลำดับและการเพิ่มขึ้นของจำนวนลำคลื่นตั้งฉากสามารถลดระดับของ MSE ได้ใกล้เคียงกัน เนื่องด้วยในกรณีนี้ มิติของแรงค์ในปริภูมิย่อยของสัญญาณที่ต้องการ (Dimension of rank in desired signal subspace) จะลดลง จึงทำให้อัลกอริทึมไม่สามารถลดขนาดมิติของเมตริกซ์อัตโนมัติได้มากนัก เพราะการลดลงเพียงเล็กน้อยของจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก ก็สามารถส่งผลกระทบต่อระดับของ MSE ได้อย่างเด่นชัดเช่นกัน ดังรูปที่ 4.15 และ 4.16

สำหรับหัวข้อการจำลองที่ 4.2ก–4.2ค ที่ผ่านไปแล้วสามหัวข้อเป็นการพิจารณาค่าของ MSE เทียบกับปัจจัยเกี่ยวกับระบบ โดยเราพบว่าปัจจัยทางระบบที่ส่งผลต่อค่า MSE อย่างมากคือ μ รองไปคือจำนวนสายอากาศแถวลำดับ และจำนวนลำคลื่นตั้งฉาก ตามลำดับ ทั้งนี้อัลกอริทึมที่เราเสนอทำการปรับปรุงก็ยังมีสมรรถนะเหนือกว่าแบบดั้งเดิมในทุก ๆ ผลการจำลอง สำหรับหัวข้อการจำลองที่จะนำเสนอต่อไปอีก 2 หัวข้อ จะเกี่ยวกับการพิจารณาค่าของ MSE เทียบกับปัจจัยเกี่ยวกับสัญญาณ ได้แก่ ระดับ SNR และ มุมตกกระทบของสัญญาณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2ง การจำลองค่า MSE ต่อระดับ SNR ของสัญญาณตกกระทบ

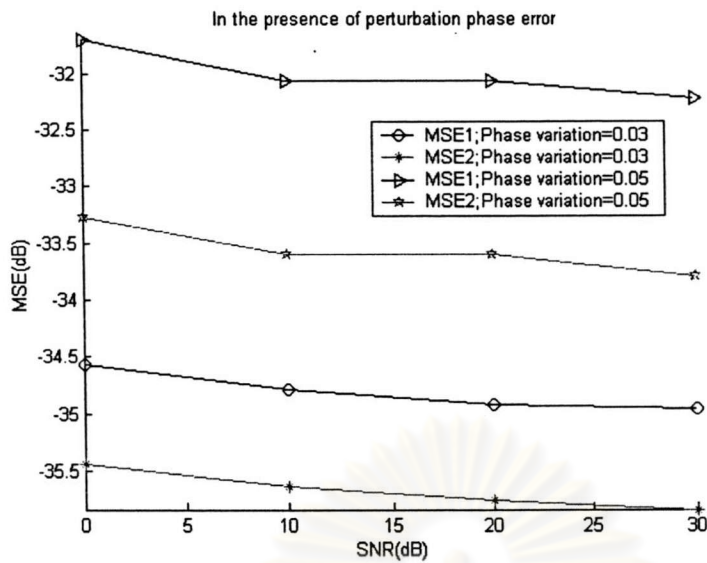
การจำลองนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลของค่า MSE ต่อระดับ SNR ของสัญญาณตกกระทบ ซึ่งเป็นหนึ่งในส่วนของการพิจารณาผลกระทบของค่า MSE ต่อปัจจัยเกี่ยวกับสัญญาณ โดยรายละเอียดในการจำลองดังกล่าวจะแสดงไว้ในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงรายละเอียดของการจำลองค่า MSE ต่อระดับ SNR ของสัญญาณตกกระทบ

จำนวนสายอากาศแถวลำดับ	20
จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก	10
ระยะห่างระหว่างต้นของสายอากาศ (เมตร)	$\lambda/2$
μ	0.03 และ 0.05
ϕ_0 (องศา)	0
จำนวนสัญญาณที่ตกกระทบ (เส้นทาง)	1
ช่วงการแปรค่า SNR (dB)	{0,10,...,30}
ค่ามุมตกกระทบ (องศา)	15
จำนวน snapshot	1,000
จำนวนเหตุการณ์สุ่ม	100
คุณสมบัติทางสถิติของสัญญาณรบกวน	เกาส์ขาว

คุณลักษณะของระบบตลอดถึงค่า μ ที่กำหนดไว้ในตารางที่ 4.6 และ 4.7 จะค่อนข้างคงที่ทั้งนี้ เพราะการพิจารณาในหัวข้อการจำลองนี้เน้นที่การพิจารณาคุณลักษณะของสัญญาณ ดังนั้นเราจะให้คุณลักษณะของระบบคงที่

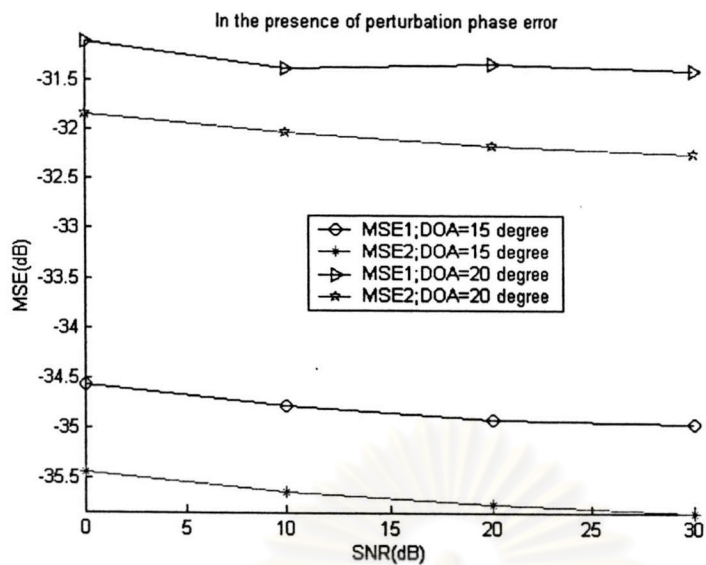

รูปที่ 4.17 ผลการจำลองแสดงความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อระดับ SNR ของสัญญาณตกกระทบ

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.17 พบว่าถึงแม้กราฟ MSE จะมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะแปรผกผันกับระดับ SNR ของสัญญาณตกกระทบ แต่ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีน้อยมากๆ จนสามารถละทิ้งได้ ทำให้กล่าวได้ว่าภายใต้สภาวะที่สายอากาศไม่เป็นอุดมคติการปรับเปลี่ยนระดับ SNR ของสัญญาณตกกระทบ จะส่งผลน้อยมากต่อการทำงานของอัลกอริทึม อีกทั้งผลการจำลองนี้สามารถใช้ยืนยันข้อสันนิษฐานที่กล่าวไว้ในรูปผลการจำลองที่ 4.10

ลำดับต่อไปเราทดลองเปลี่ยนให้มุมตกกระทบของสัญญาณจาก 15 เป็น 20 องศา ภายใต้ข้อกำหนดเดียวกับตารางที่ 4.6 และพิจารณาที่ $\mu=0.03$ เพื่อทำการขยายผลพิจารณาเบื้องต้น เกี่ยวกับอิทธิพลของมุมตกกระทบอันจะเป็นแนวทางสำหรับการจำลองในหัวข้อต่อไป โดยผลการจำลองดังกล่าวแสดงไว้ในรูปที่ 4.18

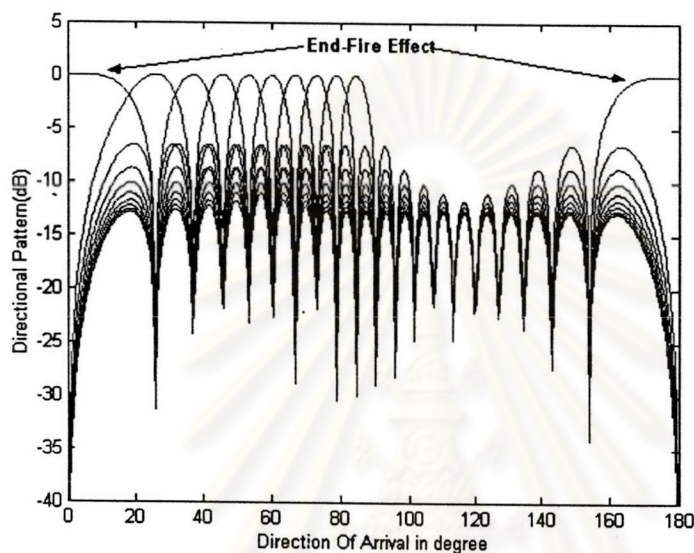

รูปที่ 4.18 ผลการจำลองเพื่อพิจารณาขยายผลเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อค่า มุมตกกระทบ เปรียบเทียบที่ มุมตกกระทบเป็น 15 และ 20 องศา เมื่อให้ $\mu = 0.03$

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.17-4.18 เราพบ 2 สาเหตุที่ทำให้ระดับการเปลี่ยนแปลงค่า MSE เพิ่มขึ้น พร้อมกับ ความชันของกราฟในรูปดังกล่าวมีค่าลดลง คือ μ มีค่ามากขึ้น และมุม ตกกระทบอยู่ห่างจาก ϕ_0 มากขึ้น โดยสาเหตุแรกเราได้รับทราบมาแล้วจากหัวข้อที่ 4.2 ก-4.2 ค ส่วนสาเหตุที่สองจะได้นำเสนอต่อไปในหัวข้อที่ 4.2 จ ซึ่งเป็นหัวข้อสุดท้าย

4.2๑ การจำลองค่า MSE ต่อค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ

การจำลองนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลของค่า MSE ต่อค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ ซึ่งเน้นที่อิทธิพลของมุมตกกระทบ แต่ทว่าการกำหนดค่า ϕ_0 จากทุกๆการจำลองที่ผ่านมาไม่เอื้อต่อการพิจารณาในหัวข้อนี้เพราะมีการเกิดประเด็นเอนไฟร์ (End-Fire) [10] ซึ่งทำให้ยากแก่การมองภาพค่า MSE ต่อค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ ดังรูปที่ 4.19

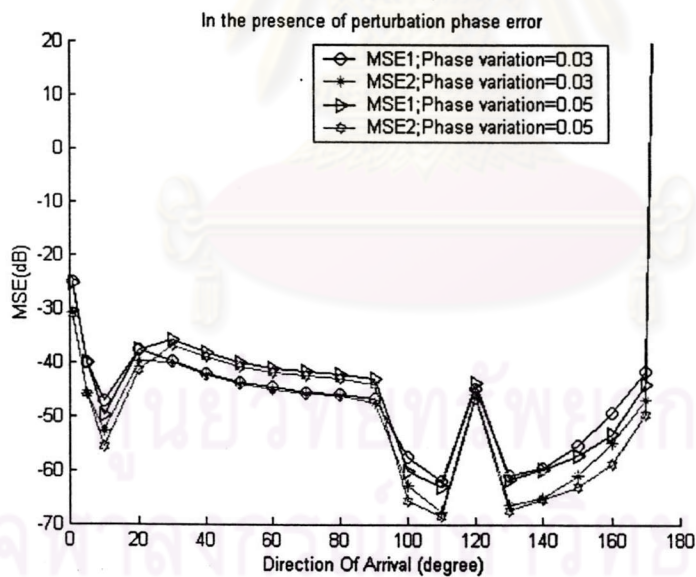
รูปที่ 4.19 แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับที่มีผลจากประเด็นเอนไฟร์

เพื่อให้การพิจารณาในหัวข้อนี้ทำได้เด่นชัดขึ้นจึงทำการเปลี่ยนค่า ϕ_0 จาก 0 มาเป็น 90 องศา เพื่อหลีกเลี่ยงประเด็นเอนไฟร์ รายละเอียดในการจำลองดังกล่าวจะแสดงไว้ในตารางที่ 4.7 ดังนี้

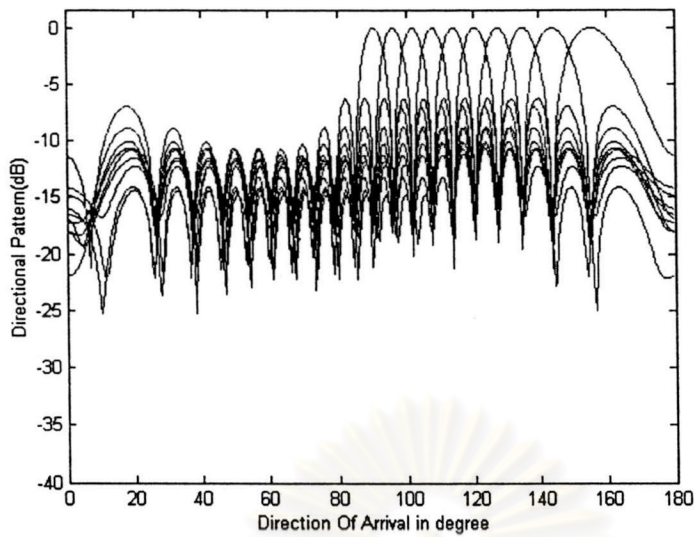
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 แสดงรายละเอียดของการจำลองค่า MSE ต่อค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ

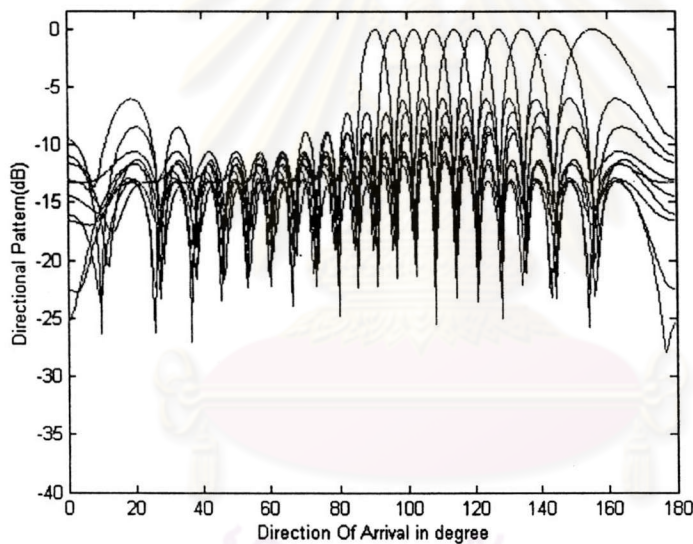
จำนวนสายอากาศแถวลำดับ	20
จำนวนลำคลื่นตั้งฉาก	10
ระยะห่างระหว่างต้นของสายอากาศ (เมตร)	$\lambda/2$
μ	0.03 และ 0.05
ϕ_0 (องศา)	90
จำนวนสัญญาณที่ตกกระทบ (เส้นทาง)	1
ระดับ SNR (dB)	20
ช่วงการแปรค่ามุมตกกระทบ (องศา)	{0,10,20,...,180}
จำนวน snapshot	1,000
จำนวนเหตุการณ์สุ่ม	100
คุณสมบัติทางสถิติของสัญญาณรบกวน	เกาส์ขาว

รูปที่ 4.20 ผลการจำลองแสดงความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ
เมื่อ $\mu = 0.03$ และ 0.05

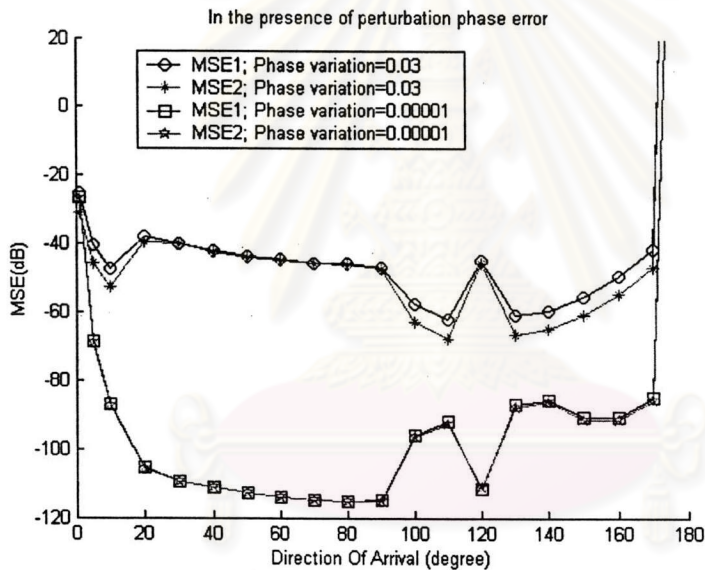
รูปที่ 4.21 แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับ เมื่อ $\mu = 0.03$

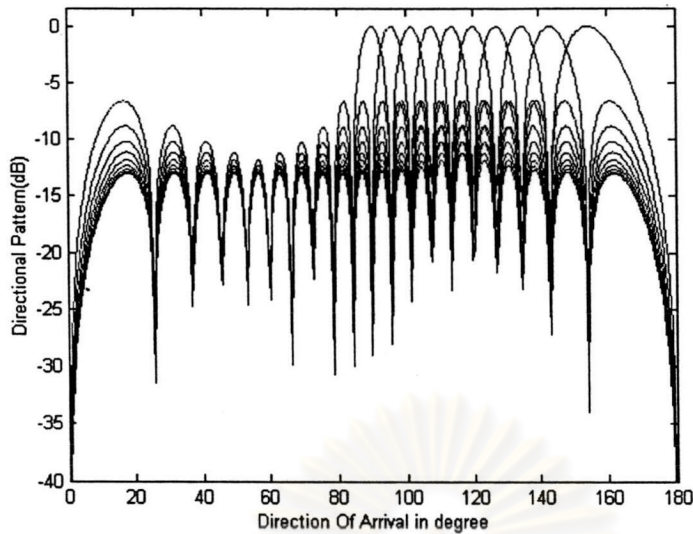
รูปที่ 4.22 แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับ เมื่อ $\mu = 0.05$

ในผลการจำลองรูปที่ 4.20 จะพิจารณาภายใต้ข้อกำหนดเดียวกัน แต่ต่างกันที่ค่า μ โดยประการแรกที่พบได้อย่างเด่นชัดคือ ค่า MSE จะขึ้นอยู่กับลักษณะของรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับดังรูปที่ 4.21 และ 4.22 สำหรับรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับเมื่อ $\mu = 0.03$ และ 0.05 ตามลำดับ โดยกล่าวได้ว่าบริเวณที่พหุหลักมีการกระจายอย่างหนาแน่นจะมีค่า MSE น้อย ในทางกลับกัน บริเวณที่ไกลออกไปจากบริเวณที่พหุหลักมีการกระจายอย่างหนาแน่นจะมีค่า MSE สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการจำลองรูปที่ 4.11

ข้อสังเกตจากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.20 พบว่าจากที่เรากำหนดให้ $\phi_0 = 90$ องศา ดังนั้น หนึ่งในค่ามุมตกกระทบที่ทำให้ค่า MSE ต่ำสุดควรจะเป็นตำแหน่งที่ $\phi_0 = 90$ องศา ตลอดถึงตำแหน่งอื่น ๆ ที่เกิดพหุคูณขึ้น แต่ทว่าจากผลการจำลองที่ผ่านมา ตำแหน่งของมุมตกกระทบที่ทำให้ค่า MSE มีค่าต่ำกลับไม่ใช่ตำแหน่งที่ $\phi_0 = 90$ องศา หากแต่ว่าเป็นตำแหน่งที่คลาดเคลื่อนออกไป หมายความว่าภายใต้การเกิดขึ้นของความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่มที่ตัวสายอากาศแถวลำดับจะทำให้รูปแบบการแผ่รังสีในทางอุดมคติของสายอากาศเปลี่ยนไปส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการตีความทิศทางของอัลกอริทึม โดยปัญหาดังกล่าวจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับค่า μ ค่ากล่าวนี้สามารถยืนยันด้วยผลการจำลองเพิ่มเติมที่แสดงไว้ดังในรูปที่ 4.23 ภายใต้ข้อกำหนดเดียวกันกับตารางที่ 4.7 เพียงแต่เปลี่ยนให้ $\mu = 0.00001$ ซึ่งเป็นค่าที่เข้าใกล้สภาวะอุดมคติมาก ๆ จากนั้นเปรียบเทียบกับกรณี $\mu = 0.03$

รูปที่ 4.23 ผลการจำลองแสดงความสัมพันธ์ของ ค่า MSE ต่อค่ามุมตกกระทบของสัญญาณ
เมื่อ $\mu = 0.03$ และ 0.00001

รูปที่ 4.24 แสดงรูปแบบการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับที่ $\mu = 0.00001$

จากผลการจำลองที่แสดงในรูปที่ 4.20 และ 4.23 ที่ผ่านมาเราจะกล่าวได้ว่าค่า MSE จะขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยหลัก คือ ระดับของค่าความผิดพลาดทางเฟสแบบสุ่ม และค่าของมุมของสัญญาณที่ตกกระทบ ทว่าในทางปฏิบัติเป็นการยากที่จะบังคับให้มุมในการตกกระทบของสัญญาณให้เข้ามาเฉพาะในแนวที่พู่หลักกระจายอยู่ แต่ไม่ได้หมายความว่าเราจะไม่สามารถลดหรือชดเชยผลจากค่ามุมของสัญญาณที่ตกกระทบที่มีต่อความถูกต้องของอัลกอริทึม เพราะมีวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวอยู่ 2 แบบซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน คือ ใช้การปรับแต่งที่ตัวสายอากาศ และ ใช้โปรโตคอลสำหรับการส่งต่อ (Hand Over / Handoff Protocol) ดังจะยกตัวอย่างได้ ดังนี้

วิธีที่ 1 ใช้หลักการของสายอากาศรับสัญญาณเรดาร์แบบที่ใช้ในทางทหาร ซึ่งอาศัยการหมุนวนของแกนสายอากาศรอบจุดอ้างอิง ผลของการหมุนวนดังกล่าวจะทำให้บริเวณแนวพู่หลักที่แผ่กระจายอย่างหนาแน่น หันไปช่วยรับสัญญาณในตำแหน่งที่ค่าการแผ่รังสีของสายอากาศแถวลำดับมีค่าน้อย ๆ ส่งผลให้อัลกอริทึมมีความสามารถในการจำแนกทิศทางโดยรวมดีขึ้น ในขณะที่จำนวนสายอากาศและจำนวนลำคลื่นตั้งฉากที่คงที่ และยังสามารถลดผลจากลักษณะปัจจัยจากสัญญาณซึ่งควบคุมได้ยากให้กลับกลายเป็นว่าขึ้นกับปัจจัยจากระบบแทน ซึ่งควบคุมได้ง่ายกว่า แต่ทว่าต้องแลกมาด้วยต้นทุนของระบบที่แพงขึ้นและระดับของการใช้พลังงานที่สูงขึ้น อีกทั้งในทางปฏิบัติ วิธีดังกล่าวต้องอาศัยการปรับแต่งทางด้านอุปกรณ์รับสัญญาณค่อนข้างละเอียด กล่าวได้ว่าเป็นวิธีที่ค่อนข้างยุ่งยากและมีต้นทุนสูง

วิธีที่ 2 ใช้โปรโตคอลสำหรับการส่งต่อ โดยวิธีดังกล่าวเป็นวิธีนิยมใช้สำหรับโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ไร้สาย (Wireless Mobile Communication Network) ในปัจจุบัน ซึ่งอาศัยหลักการว่า โครงข่ายการสื่อสารไร้สายมีลักษณะประกอบกันอยู่เป็นเซลล์ย่อย ๆ คล้ายรวงผึ้ง โดยจะมีกระบวนการที่ทำการเปรียบและตัดสินใจอย่างเหมาะสมก่อนจะโอนสัญญาณนั้นไปให้กับเซลล์ย่อยที่รับสัญญาณได้ดีที่สุด ส่งผลให้ความสามารถในการตีความของอัลกอริทึมดีขึ้นเป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย